

Programma studiedag Voor eigentijds filosofieonderwijs

Op 30 april 2004, te Departement Onderwijs, n.a.v. de desbetreffende resolutie van het Vlaams parlement en met als doelstelling te informeren en dialogeren over eigentijds en ongebonden filosofieonderwijs.

9u: Onthaal en koffie

9u30 – 10u: **Welkom en algemene inleiding** door:

- + Frans Ramon (volksvertegenwoordiger), namens de indieners van de resolutie
- + Wim van Rooy (Yeshiva Tichonit) en Willy Poppelmonde (VSPW-Hasselt), namens het Vlaams netwerk voor eigentijds filosofieonderwijs

10u – 12u45: **Interactieve lezingen.** De volgende deskundigen gaan met elkaar en met u in gesprek over:

- + **Filosoferen met kinderen en jongeren** in basisonderwijs en de eerste graden van het secundair onderwijs
Door prof. Karel van der Leeuw (Universiteit Amsterdam) en Richard Anthone (Zeno vzw)
- + **Filosofie als apart vak** in de 3de graad secundair onderwijs
Door prof. Freddy Mortier (UGent) en Kristof Van Rossem (KULeuven)
- + Reactie door Huib Schwab (Montessori Lyceum Amsterdam)
Moderator: Aagje Ieven (KULeuven)

13u – 13u30: Broodjeslunch

13u45 – 15u00: De volgende **workshops**, waaruit u kan kiezen, brengen meer verdieping bij thema's van de voormiddag:

- + **Workshop 1: Filosoferen met kinderen**
Kinderen zijn vaak 'natuurfilosoofjes'. Al filosoferende worden competenties als helder formuleren van vragen en gedachten, actief luisteren naar elkaar, goede voorbeelden geven, correcte afleidingen maken, andere gezichtspunten innemen, geduld, bedachtzaamheid, ... *spontaan* geoefend en ontwikkeld. Ook veelbelovend voor jongeren in het beroepsonderwijs.
Door Goedele De Swaef (Pedagogische Begeleidingsdienst Gent)
- + **Workshop 2: Een filosofieles 3de graad SO**
Vanaf een bepaalde leeftijd kunnen de in de voorgaande jaren ontwikkelde vaardigheden van de jongeren verrijkt en verdiept worden door de confrontatie met de 'ervaring van de mensheid terzake' (de geschiedenis van de filosofie).
Door Bert Ingelaere, pas afgestudeerde filosofieleraar aan de KULeuven
- + **Workshop 3: Omgaan met diversiteit**
Filosoferen kan de leerschool bij uitstek zijn voor de confrontatie met de veelheid van

problemen, gezichtspunten en argumenten van de anderen, en misschien voor de ontdekking van het inzicht dat de fundamentele vragen van het leven de mensen samenbrengen, in plaats van hen te scheiden. De bekwame filosofieleraar is expert in het omgaan met diversiteit.

Door Marc Campine (VUBrussel), prof. Ulrich Libbrecht (School voor Comparatieve Filosofie Antwerpen) en prof. Rik Pinxten (UGent)

✚ **Workshop 4: de ‘filosofische eindtermen’**

De filosofische dimensie zit verweven in de eindtermen. Maar is dit voldoende? Goede doelen hebben we genoeg, ze realiseren is de uitdaging. Filosoferen is dan ‘het origineel’. Je kan ook met een schroevendraaier nagels in de muur proberen te kloppen, maar het is beter de hamer te gebruiken. Neem bijvoorbeeld de eindtermen burgerzin: filosoferen is van oudsher ook het samen met anderen nadenken over de beste vorm van politieke en sociale organisatie.

Door Huib Swab, Geert Cornelis (Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen) en Magda Borms (Dienst voor Onderwijsontwikkeling)

✚ **Workshop 5: Stand van zaken**

De huidige stand van zaken van het filosofieonderwijs in Vlaanderen. Wat is het statuut van het bestaande vak ‘wijsgerige stromingen’ in het Vlaamse middelbaar onderwijs? Hoe kan het een belangrijkere rol spelen in de scholen waar het gegeven wordt? Bestaan er mogelijkheden om het in andere scholen en opleidingen te integreren? Welke leraars zijn de filosofieleerkrachten (diplomafilosofen of leraars met een ander diploma die het vak ‘wijsgerige stromingen’ er snel even bij nemen)? En waarom worden diplomafilosofen die filosofie geven niet steeds erkend als houder van het ‘vereiste bekwaamheidsbewijs’? Op deze en andere vragen wordt dieper ingegaan tijdens deze workshop.

Door Diederik Vandendriessche (UGent)

15u10 – 16u: **Wat kunnen we verwachten?** Het antwoord wordt gegeven door:

- ✚ Kathy Van Crombruggen namens de minister van Onderwijs
- ✚ Dirk Van Damme, afgevaardigd bestuurder van het Gemeenschapsonderwijs
- ✚ Kris Denys namens FOPEM
- ✚ Felix Claus namens VSKO
- ✚ Goedele De Swaef, OVSG

Moderator: Sophie Dewaele, filosofe, bekend als VRT-presentatrice, momenteel UGent

16u10: **Conclusies** door Peter Michielsens, filosoof en coördinerend inspecteur-generaal van het Departement onderwijs

Aansluitend **receptie**, aangeboden door **Fortis Bank** en verzorgd door **Den Dries**, www.dendries.be